

KMG OÜ
info@kmg.ee
Betooni tn 28
13816, Tallinn Harjumaa

13.10.2026 nr 8-6/26/18227-1

**Boonuse maksmisest lepingus 3.2-3/26/511-1
Riigitee 20 Põdruse–Kunda–Pada tee km
0,1-13,4 keskkonnahoidlik taastusremont**

Lepingu ja riigihanke taust

Tellija ja töövõtja vahel on sõlmitud tee-ehituse töövõtuleping nr 3.2-3/26/511-1, mille esemeks oli riigitee 20 Põdruse–Kunda–Pada tee km 0,1–13,4 taastusremont. Tööde eesmärk oli parandada sõidutingimusi ja likvideerida teekatte ebatasasused vastavalt teetööde kirjeldusele.

Tegemist oli keskkonnahoidliku taastusremondi pilootprojektiga, mille puhul tuli järgida riigihanke alusdokumentides, hindamiskriteeriumides ja vastavustingimustes sätestatud nõudeid. Riigihankes hinnati pakkumuste majanduslikku soodsust. Hinnale omistati kuni 68 väärtuspunkti ning ülejäänud 32 väärtuspunkti jagunesid kaheksa keskkonnahoidliku hindamiskriteeriumi vahel, millest igatühe eest oli võimalik saada maksimaalselt neli väärtuspunkti:

1. Kasutatavate N-kategooria veoautode CO₂-heitenormid;
2. kasutatavate ehitusmasinate CO₂-heitmenormid;
3. kasutatavad asfaltsegud;
4. asfaltsegudes kasutatava ringlussevõetud asfaldi (RA) kasutamine;
5. asfaltsegudes kasutatavate täitematerjalide hoiustamine;
6. asfalteerimistöodel kasutatavatel maanteeõidukitel biokütuse kasutamine;
7. asfalditootmisel (bio)kütuse kasutamine;
8. asfaltsegus ligniini kasutamine.

Töövõtja pakkumusele omistati kokku 23 väärtuspunkti. Nendest neli punkti saadi asfaltsegudes ringlussevõetud asfaldi kasutamise hindamiskriteeriumi alusel.

Riigihanke hindamismudeli kohaselt sõltus pakkumuse edukaks tunnistamine kõigi hindamiskriteeriumide alusel saadud väärtuspunktide summast. Seega mõjutasid keskkonnahoidlike lahenduste eest saadud väärtuspunktid pakkumuse konkurentsivõimet ja lõplikku hindamistulemust.

RA-materjalile esitatud nõuded ja laboratoorselt tuvastatud mittevastavus

Hankes oli asfaltsegudes kasutatava ringlussevõetud asfaldi (RA) kasutamine üks hindamiskriteeriumidest, mille alusel oli võimalik saada väärtuspunkte. RA kasutamine ei olnud kõigile pakkujatele kehtestatud kohustuslik miinimumnõue, kuid töövõtja esitas oma pakkumuses vastava lubaduse ning sai selle eest hindamisel väärtuspunkte.

Töövõtja esitas kasutatud asfaltsegu kohta seguresepti ja RA vastavusdeklaratsiooni, milles oli RA AN-nõudeks märgitud AN 10. Teede Tehnokeskuse katseprotokollis nr 2998/26 tuvastati, et asfaltsegus kasutatud ringlussevõetud asfaldi (RA) täitematerjali kulumiskindluse tegelik keskmine katsetulemus oli 14,9, mis ei vastanud tehnilises kirjelduses ettenähtud nõudele AN 10 (kulumiskindluse nõue 10%).

Seega tuvastati laboratoorse katsega kasutatud RA-materjali omaduse mittevastavus tehnilises kirjelduses sätestatud nõudele. Tegemist ei ole üksnes dokumentatsiooni puuduse või vormilise kõrvalekaldega, vaid materjali omaduse mittevastavusega kehtestatud nõudele.

Töövõtja kohustus kasutama lepingu täitmisel nõuetele vastavaid materjale sõltumata sellest, kas konkreetse materjali kasutamine oli kõigile pakkujatele kohustuslik või andis hankes täiendavaid väärtuspunkte. Hankes väärtuspunkte andnud lahenduse kasutamine ei vabasta töövõtjat kohustusest tagada kasutatava materjali vastavus tehnilises kirjelduses sätestatud nõuetele.

Riigihanke alusdokumentides ja lepingus sätestatud nõuded olid töövõtjale teada nii pakkumuse koostamise kui ka lepingu täitmise ajal. Seetõttu tuleb kasutatud RA-materjali laboratoorselt tuvastatud mittevastavust hinnata töövõtja lepinguliste kohustuste täitmise seisukohalt.

Kuna hankes esitatud pakkumuse ja tegelikult kasutatud materjali nõuete vahel tuvastati erinevus, rakendas tellija vastavalt lepingulistele tingimustele töövõtja suhtes leppetrahvi. Leppetrahvi rakendamine käsitles tuvastatud rikkumist, kuid ei muuda kasutatud materjali omadusi nõuetele vastavaks ega tähenda, et kvaliteediprobleem tuleks boonuse maksmise otsustamisel tähelepanuta jätta.

Muud tööde teostamisel tuvastatud kvaliteediprobleemid

Tööde kvaliteedi hindamisel tuleb lisaks RA-materjali mittevastavusele arvestada ka muid tööde käigus tuvastatud kõrvalekaldeid.

Maksumuse vähendamist mittekvaliteetse töö eest on rakendatud järgmiste näitajate osas: asfalt- ja mustsegu terakoostis, kattekihi jäävpoorsus ja tihendustegur, kattekihi paksus, katte ebatasasus, asfalt- ja mustsegu bituumeni sisaldus ning peenra terakoostis.

Nimetatud maksumuse vähendamised annavad indikatsiooni, et tööde teostamisel on esinenud probleeme kvaliteedinõuete täitmisega. Mahaarvamised ei ole üksnes rahaline korrigeerimine, vaid osutavad tööde käigus tuvastatud kvaliteediprobleemidele, mida tuleb arvestada ka tööde üldise kvaliteedi hindamisel.

Bituumeniga küllastunud kohad teekattel

Pärast asfaltkatte paigaldamist ilmnesid teekattel mitmed bituumeniga küllastunud kohad, millest suuremad eemaldati liiklusohutuse ja haardeteguri tagamise eesmärgil. Küllastunud kohtade esinemine ja nende eemaldamise vajadus viitavad teekatte ebaühtlusele ning annavad indikatsiooni võimalikest probleemidest asfaltsegu koostises või paigaldamise kvaliteedis.

Kuna ka pärast suuremate laikude eemaldamist esineb teekattel väiksemaid küllastunud piirkondi, ei ole kõik visuaalselt tuvastatud probleemid kõrvaldatud. Küllastunud piirkondade esinemine viitab teekatte ebaühtlusele ega toeta käsitlust, et kogu vaadeldav lõik moodustab ühtsete omadustega homogeense terviku.

Bituumeniga küllastunud kohtade eemaldamiseks veetehnoloogia abil antud põhimõtteline nõusolek ei tähenda töö kvaliteedi heakskiitmist. Veetehnoloogia kasutamisel eemaldatakse katte pinnalt osa juba paigaldatud materjalist, mille eest on töövõtjale tasutud. Töötlemine muudab katte

pinda ning võib mõjutada kattekihi omadusi. Bituumeni eemaldamine ei tõenda, et kattekihi algsed omadused on taastatud või et teelõik vastab pärast töötlemist kogu ulatuses tehnilises kirjelduses ja lepingus sätestatud kvaliteedinõuetele.

Töö vastuvõtmine ja töö kvaliteedile hinnangu andmine on eraldiseisvad küsimused ning töö vastuvõtmine ei tähenda automaatselt kõigi kvaliteedinõuete täitmise tagamist.

Pilt 1. Bituumeniga küllastunud kohad

Pilt 2. Peale veetechnoloogia kasutamist

Boonuse maksmise tingimused ja nende täitmise hindamine

Tee-ehituse töövõtulepingu nr 3.2-3/26/511-1 punktis 6.7 on sätestatud, et töö maksumusele võib lisanduda töövõtjale makstav boonussumma kuni 5% ulatuses, lähtudes lepingu lisas „Boonuse maksmise tingimused“ sätestatud tingimustest.

Boonuse maksmise tingimuste üldosa kohaselt on boonuse eesmärk motiveerida töövõtjat paigaldama lepinguesemeks oleva töö koosseisu kuuluv teekatte kulumiskihti, mille omadused ületavad lepingus kokkulepitud miinimumnõudeid. Seega ei tulene boonus tööde tegemisest või vastuvõtmisest automaatselt, vaid selle maksmine eeldab vastavate lepinguliste tingimuste täitmist.

Tellija hinnangul tuleb boonuse maksmise otsustamisel arvestada kogu töö tulemust ja lepingu täitmise käigus tuvastatud asjaolusid. Käesoleval juhul on tuvastatud RA-materjali mittevastavus tehnilises kirjelduses sätestatud nõudele, rakendatud maksumuse vähendamisi mitme kvaliteedinäitaja osas ning esinenud bituumeniga küllastunud kohti, millest osa on eemaldatud, kuid väiksemaid piirkondi on teekattel endiselt näha.

Nimetatud asjaolud kogumis ei anna alust käsitleda tööde tulemust sellisena, et boonuse maksmise eesmärk ja tingimused oleksid täidetud. Eelkõige ei saa nõuetele mittevastava materjali kasutamist käsitleda lepingus kokkulepitud miinimumnõuetest kõrgema kvaliteedi tagamisena.

Tellija seisukoht on, et boonuse maksmise tingimusi tuleb hinnata sisuliselt, lähtudes tööde tegelikust kvaliteedist ja töövõtja lepinguliste kohustuste täitmisest.

Tellija seisukoht

Tellija peab oluliseks tagada avalike vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine ning riigihankes pakkujate võrdne kohtlemine ja konkurentsi efektiivne ärakasutamine.

Käesolevas lepingus on boonuse maksmine seotud lepingu lisas sätestatud tingimuste täitmisega. Tööde teostamise käigus on tuvastatud mitu kvaliteediprobleemi, sealhulgas laboratoorselt kinnitatud RA-materjali omaduse mittevastavus tehnilises kirjelduses esitatud nõudele, kõrvalekalded mitme kvaliteedinäitaja osas ning bituumeniga küllastunud kohad teekattel. Tellija hinnangul tuleb neid asjaolusid hinnata kogumis ning arvestada, et boonuse maksmine ei ole automaatne õigus, vaid sõltub lepingus sätestatud tingimuste täitmisest. Tööde kvaliteediprobleemide ja kasutatud materjali mittevastavuse tõttu ei ole tellija hinnangul põhjendatud käsitleda tööde tulemust sellisena, mis annab aluse boonuse maksmiseks. Eeltoodust lähtudes on tellija seisukohal, et töövõtulepingu nr 3.2-3/26/511-1 ning lepingu punkti 6.7 alusel puudub boonuse maksmiseks alus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Anti Palmi
juhataja
Ida osakonna ehituse üksus

Külliki Laines
56603468, Kylliki.Laines@transpordiamet.ee